

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Multos ob honorem magna & bona facere, sed malè, si propter solum honorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

varijs de causis desiderare. Si idcirco eum desiderarunt, ut alij quoque ad similia virtutum opera excitarentur, aut ut ipsi tanto maiorem in hostes obtinerent auctoritatem, non mala fuit ea triumphipetitio: Si autem, ut virtutis suæ pretium præmiumque reportarent, quod plerumque solebant facere, *evanuerunt in cogitationibus suis*, potuitque merito illis dici: *Fily hominum usquequo grani corde? ut quid diligitis vanitatem, & quaritis mendacium?* Nequaquam enim honor est, diciturque præmium virtutis, ratione eius, qui virtute præditus est, quasi nimirum, qui ex virtute agit, honores eiusmodi sæculares, tamquam virtutis suæ præmium debeat postulare. Verum enim præmium virtutis est beatitudo cælestis, quæ, tamquam legitimus ac genuinus, non spurius, finis virtutis, est expetenda. Quando igitur honor virtutis esse, præmium affirmatur, non est id intelligendum ratione illius, qui virtutem possidet, quasi is pro virtutis suæ præmio honorem & gloriam debeat affectare; cum, ex ipsius etiam Aristotelis sententia, nequaquam sit sufficiens præmium virtutis honor; sed intelligendum est, ratione aliorum, qui non habent aliquid maius, quàm honorem, quod virtute prædito in præmium reddant. Duo itaque hîc attentè sunt animaduertenda, vnum est, ne honorem ipsi ambiamus, quamuis nobis ex iustitia ab alijs debitum; alterum, ne honorem, quem alijs, ob virtutem, vel alias excellentias debemus, impendere negligamus. Valde enim, inter miseros mortales, consuetum est, ut contrarium faciant. Nam plerique se ab alijs cupiunt honorari; ipsi autem, ut alios honorent, ægrè adducuntur. In causa est amor sui. Aliud præscribit amor proximi. *Quia charitas non est ambitiosa: non quarit qua sua sunt.* Invidia autem omnia inuertit, & tamquam fallente oculo ea, quæ superiora sunt, infra; quæ autem inferiora, supra videt, sicut is qui in aqua cernit arbores radice sursum tendentes; aut qui in speculo quæ dextera sunt, sinistro; quæ sinistra, dextero loco stare arbitratur: ita enim liuor, quæ in se reprehensione digna sunt, laude digna, quæ in alijs laudanda, vituperanda arbitratur; & qui alijs est Momus, facilè sibi ipsi fit Suffenus.

Supereft alia dubitatio, quo modo malum esse possit, illud appetere, per quod homo ad bonum prouocatur, & reuocatur à malo?

Rom. 1. 21.
Psal. 4. 3.

Aristotel. lib.
4. Ethic. c. 39

1. Cor. 13. 5.

IV.

malo? Multi enim, ne honorem perdant, fugiunt peccata; multi, ut honorem adipiscantur, egregia solent facinora perpetrare. Quod videre fuit in Mutio Scauola errorem manus suae coram rege Porfenna, flammis corrigente. *Cum autem in media parte fori, vasto ac ac repentino hiatu terra subsideret, responsumque esset; ea re illum tantummodo compleri posse, qua Pop. Rom. plurimum valeret; Curtius & animi & generis nobilissimus adolescens, interpretatus, urbem nostram, ait Valerius Maximus, virtute armisque, praecipue excellere: militariibus insignibus ornatus, equum conscendit, eumque vehementer ad motis calcariibus praecipitem in illud profundum egit. Super quem uniuersae ciues honoris gratia certatim fruges iniecerunt, continuoque terra pristinum habitum recuperauit. Magna postea decora in foro Romano fulserunt: nullum tamen hodieque, quod pietate Curtii erga patriam clarius obuersatur exemplum: cui principatum gloria obtinuit, nihil aequale fuit a Romanis decantatum. Et M. Tullio teste, omnes ad studia incenduntur gloria. Negari non potest gloriae cupiditatem horum facinorum causam extitisse. Quae tamen etiam potest, superbiusne an fortius, & maiorenē virtute, an temeritate, vel ambitione isti egerint? Interim negari non debet, ad verum bonum aliquos fuisse prouocatos; atque a malo reuocatos per appetitum honoris, sed per hunc appetitum ipsi non fuerunt verē boni, nisi voluerint honore bene uti. *O si scires, quid sit bonum?* ait S. Augustinus, *Quod habere vis, non est valde bonum; quod esse non vis, hoc est bonum. Vis enim habere sanitatem corporis, hoc est bonum, nec tamen putes magnum bonum esse, quod habet & malus. Aurum & argentum habere vis, ecce & hoc dico bonum est, sed si bene usus fueris; bene autem non uteris, si malus fueris, ac per hoc aurum & argentum malis malum est, bonis bonum est: non quia eos bonos aurum & argentum facit, sed quia bonos inuenit, in vniū bonum conuertitur. Honorem habere vis, bonum est, sed & hoc, si bene uteris. Si ergo heroes illi eo honore, quem consecuti sunt, posteros suos, aut iuuentutē, ad similia, non temeritatis, aut ambitionis, sed virtutis exempla hortari voluerunt, non est carpendus ille honoris appetitus. Alia enim praeterea causa subit, necesse est. Neque enim illi virtute ornati sunt, qui propter solum honorem vel bona faciunt, vel mala vitant: cum Ethnicus quoque & princeps**

Valer. Max.
lib. 5, c. 6.

Cic lib 1.
Tuscul. qq.

S Augustin.
serm. 12 in
in Matth.

Aristot. lib 3.
Ethic. c. 8.

Philoso.

Philosophus scribat, non esse verè fortes, qui propter honorem fortia faciunt. Mutius Scæuola igitur, & Curtius, & alij similes non fortes sunt appellandi, sed ambitiosi, quia inordinatè honorem appetierunt. Et multi alij quoque ad virtutum opera, ex appetitu gloriæ humanæ (quemadmodum etiam ex aliorum terrenorum bonorum appetitu) prouocantur; haud tamen is, qui ob humanam gloriam opera virtutis facit, verè atque absolutè, dicendus est virtuosus, vt D. Augustinus demonstrat.

Quid igitur? An non ipsæ diuinæ litteræ homines promissione gloriæ ad bona opera inuitant? Nonnè David ait: *Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in aeternum, propter retributionem?* Et Paulus: *Is quidem, qui secundùm patientiam boni operis, gloriam & honorè querunt?* Ita sanè aiunt isti, sed loquuntur de retributione & gloria, quæ à Deo habetur, & vera est plenaq; retributio & gloria; & non vana, & inanis sicut illa, quam Ethnici alijq; sæculi homines spectauerunt. Vnde alio loco ait Apostolus: *Qui gloriatur, in Domino gloriatur: non enim, qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat.* Hæc ergo vera, & à Deo profecta gloria, in diuinis litteris, bonis operibus, præmij loco, repromittitur. Quare rectè statuit Conc. Tridentinum, pium & sanctum esse, intuitu gloriæ ac mercedis æternæ, operari. Quidquid enim à Deo est, quidquid æternum est, vanum non est. Vera igitur gloria, non vana; diuina non humana nobis proponitur, quæ nos inflammet ad præclara quæque agredienda. Illa filios Dei; hæc seruos mundi capit. Ita enim vel Ethnicus Philosophus censuit. Nam Diogenes Cynicus, cum præconem in Olympijs ita pronuntiantè audiisset, *Dioxippus vicit viros: correxit Diogenes: Hic*, inquit, *mancipia potius vicit, ostendens eos nequaquam esse viros, qui in his certarent spectaculis, sed mancipia potius gloriæ peritura.* Scitè S. Ambrosius pièque scribit: *Tantus splendor honestatis est, vt vitam beatam efficiant tranquillitas conscientia & securitas innocentia. Et ideo sicut exortus sol, Luna globum & cetera stellarum abscondit lumina, ita fulgor honestatis, ubi vero & incorrupto vibrat decore, cetera qua putantur bona secundùm voluptatè corporis, aut secundùm sæculum clara & illustra obumbrant. Beata planè qua non alienis aestimatur indicijs, sed domesticis percipitur*

S. Augustin.
lib. 5. de ciuit.
cap. 12.

V.
Psal. 118. 112.

Rom. 2. 7.

2. Cor. 10. 17.

Conc. Trid.
sess. 6. c. 11.

Diog. Laert.
lib. 6. cap. 5.

S. Ambros.
lib. 2. offic.
cap. 2.